

ભજનસાર સંગ્રહ.

ભજન, પદ, આધવશ્વનાં સંધેશા તથા અરજ્યાયુ ગીતા

ના સંગ્રહ કરી તપાસીને છપાવીઆપે

ભાગ ૧ લો

છપાવનાર

બાલુક ગુલામહુસૈન.

મુંબઈ

કોટમા ઈસ્ટર્ન પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં છાપાયું

સને ૧૯૮૪.

કીમત આના ૪

(રૂપિયા ૪૨).

लज्जनसार संग्रह.

हुमरी.

लागी लगन निरगुनमें, लला मेरी लागी लगन निरगुनमें.—टेक
 तगुर् वाक्यकी चोट लगी सो, अटकत है मेरे मनमें.—१
 अम असत जड नाम रूप सज्ज, नाश होत दिन दिनमें.—२
 भके आतर मुनिजन निसदिन, दुंढत है जन जनमें.—३
 पाराणीक परोक्ष अतायो सो, गुर्ने अतायो मेरे तनमें.—४
 निरगुण प्रह्न निरंजन सोई”, व्यापक है रे सजनमें.— ५
 अत्यं ज्ञान अनंत जुगावत, देव कण्ठा श्रुति धनमें. ६

हुमरी.

अज मन भजन लयो गुर् पदमें—टेक.
 शस्त्र हृद दुर करीके, आछ लज्जा अन हृदमें; अज.—१
 निगम अगम जे रूप कड़ावत, सो आनंद सत् पदमें; अज.—२
 अद्रिथ दृष्ट आशुभन आदी, सो नहीं दुरे दुःखदमें; अज.—३
 अगुर् राम धात पदुआयो, गरुड लयो तहां सदमें; अज.—४
 अज कण्ठ गुर् देवके चरने, सोवहु निज शिर पदमें; अज. ५

ભજન અંતર શોધન.

એક ખુબ બન્યા છે આસમાન ઉત્તર, અજબ બન્યા છે આસમાન
ઉત્તર, ન્યારા ન્યારા ખેલ હૈ.—૮૬

એક મુળ કમળ તો જ્યારે આવેને જાએ વાલા, ત્રવેણમા એના વાસ
ગુરુ મારા, વંકનારેતો જ્યારે રમતો દીકો, ત્યારે ન આવે ગુરુજને તોલ
ઉત્તર; ન્યારા.—૧ એક નાલિકમળ તો જ્યારે ઉલટી ને આવ્યો
વાલા, અકે જાઈ ઉભો રહ્યો; દશમે દુવારે ચડી કરે હોકારા, ત્યારે
ન આવે ગુરુજને તોલ; ઉત્તર.—૨ એક ખાવન ગજની જ્યારે
ધબ ડહકે વાલા, ઝલરનો ઝાણકાર ગુરુ મારા, શુનચક્રપર જ્યારે ફરે
દીકો, ત્યારે આણધરી બેઠો એની પાસ; ઉત્તર.—૩ એક શુન ચક્રપર
જ્યારે ફરે દીકો, ત્યારે સતગુર બેઠો એની પાસ ગુરુમારા, જોધા પ્રતાપે
જ્યારે ભણે ભવાની, ત્યારે સનમુખ ઉભો એની પાસ ઉત્તર.—૪

ભજન અંતર શોધન.

આ તત્વકા બન્યા પુતલા, પુટા હૈ ગુણ તીનકા હોલ
ગુરુ ગમસે આરે ગગનાસુજે, તપકે ખુજાયા તનકા;
મે ગભરુ ગુરુકા જને લીયા ગગનધર બકા હોલ.—૧
નાદ ખંજરી નોખત બાજે, ને ઘોર બાજે ઘનુકા હોલ;
ઘરી મોરલી બાજે ગગનમે, શબ્દ સુનાયા સુનકા; મે ગભરુ.—૨
અહ મુનિ આકાશે ચડેયા, દાર લગાયા દમકા હોલ;
સન પવનકા ફરે મણકા, હુઆ બેજ સનમુખા, મે ગભરુ.—૩

તેજ વખત પર એવું જણત હે, જોર નહીં ત્યાં જન્મકા હોય;
એ સ્વિદાસ સતો ભાણુ ખતાપે, પ્રેમ આવેરે છવાણકા. મે ગભરૂ.—૪

રેખતો.

મન મીઝા કરેતમ ધાત કીઝા, હંમ ગુલસ કીલએ.—૮૬.
સમજ ચિતકું ઠાર રખ, ધુનકી ધુની દીલએ;
એક આસન મમન મનમે, નામ તુંહી તું લીલએ. મનમીઝા.—૧
કાન કુદી સખદ સોઠા, સમજ સલજ લીલએ;
રઝક ઘોઠા નામકા, ભર પ્રેમ પ્યાલા પિલએ. મનમીઝા.—૨
રૂવે રૂવેએ બાગ ખિલા, કિનકું ન દખન દિલએ;
ખીસતરા આખાદ રખ, ઉપર એકે જગ છતીએ. મનમીઝા.—૩.
ઇસ ચમન ગુલખારહો, ગુલજર દખી પતિલએ;
કાધી જો બેલી મેરે હાલકા, હરદાસ તુંહી તું કીલએ. મન.—૪.

૫૬ નાનકશાહનું

હારે જાકું લગા સધગુર ખાણ, ધાયલ કીયું હવે;
જાકું લગા મેહુષા ખાણ, ધાયલ કીયું હવે.—૮૭.
રામ રહન સધા ભરપુરાવે, હારે જાકું દેહી દરયા નહીં નામ;
મર છલ્યા હવે. જાકું.—૧.
જાન ગરીબા સદા ગુલતાનાવે, હારે જાકું હરદમ તાલ હમીય;
ખાલા મુખમત ખીવે જાકું.—૨.

तसी जिये पीया सजिये, हारे वांकी सेहजे अनोपम सार;

अमीरस बेह पीये. जहुं. — ३

बायलकी जती घायल जतिये, हारे जतहुं प्रेम पीया है अज;

प्रह्न रस पये पीये. जतहुं. — ४

अंतरमां जेह निरंतर प्रगट्यावे, पिय नानकथा निरगल;

अनवाणा जेह दीये. जतहुं. — ५

पथ परसोतभनुं

समने कोठ संत सुजागु, भरो मन वहां वसि. — टेक.

तभत नवेणीके घाटमें लंघा, पाइ हजे जलमल जेत;

पीडीया वहा संभ नही लंघा, पाउ विना पोहोचत. भरो. — १

पिंजला सुभमना लंघे, जितन हजे कोटपाल;

भरो आपड जंजर वाने, लंघे वागुरे दंडे घडीयाज. भरो. — २

रागुकारकी धुनमें लंघे, अरध नाम है आधार;

अन पाणप वहां नपे, लंघा लागी रह्या रागुकार. भरो. — ३

लंघे जेतना देवल है, लंघे तिल जेतना है कमाड;

लंघे पुजरो रम रह्यो, लंघा सोही तेरो सरजन हार. भरो. — ४

मेहर हज महाराजकी लंघे, अनलप भडिरे सभाय;

परसोत म पयदा लया, समरो देहीतल्लो दाताय. भरो. — ५

पथ हरीदासनुं

मुकनी मुकतुं हउ अलाजी. हरी नामे रहेजे तुं जजी. — टेक.

हरीनुं नाम तुने जागे प्यार, हउमेत वयन मानी भार. मुक. — १

હઠે હરણાકશને શું થયું, પોતે મુવોને રાજજ ગયું. મુક. —૨
 હઠે રાવણને શું થયું જીવો, રાજ ગમાવીને પોતે મુવો. મુક. —૩
 હઠે હાર્યા કુર્યાધન જેવા, હઠ તજી કર હરીની સેવા. મુક. —૪
 હરીની પ્રસાદ કીધી સેવા, વળી રાજ હરીચંદ્ર જેવા. મુક. —૫
 રાજ ધર્મ ભક્તિએ સિધ્યા, તેણે રાજ તજીને દીધાં. મુક. —૬
 હરીની ભક્તિએ રહેજો જાગી, હરીદાસ કહે મને મીઠી લાગી. —૭

રાગ પધના.

શ્યામ શ્યામ શ્યામ નામ, સમરો તમે ભાઈ ;
 સત્ય છેજ શ્યામ નામ, એમ ખોલો સૌ ગાઈ. શ્યામ — ૧૬૬.
 ભજન સૌ ઉમંગે કરો, હુશીયાર તમે થાઈ;
 ગંગા જમના સરસ્વતી, તેમાં પાક થાઓ નાઈ. શ્યામ — ૧
 એ તિરથ મોટાં જાણો, તે કરો તમે જાઈ;
 એ વિના ત્રીલોકમાહી, મોટાં નથી કાંઈ. શ્યામ — ૨
 શ્યામની સમરણી કરી, તો થાજો ભલાઈ;
 કહે હરીદાસ સમરણયકી, અમર પદમી પાઈ. શ્યામ. — ૪

ભજન.

રો અમાવર ઉપકાર, ઈશ્વરા કરા અમાવર ઉપકાર. — ૧૬૭.
 કર્વે આદેત તુમને માણી; ત્યાલા તુમી ઉતરા પાર. ઈશ્વરા — ૧
 હો સોસારાતુન. અમાલા; હાથ આડુન કાડા ભાર. ઈશ્વરા — ૨

અમાસ તુમચે દરશન પાહુન; મન જાલે થંડગાર. ઈશ્વરા—૩
હાથ જોહુન હરીદાસ મને; હે વેનતી કરીતો આમી ફાર. ઈશ્વરા—૪

ધોળ.

ચુંદડીવના શું આંચોરે, જગતરના છેયા.

અરગ.

ભજન કરી લે ભાવે રે, ભવ ભટકણ ભાજે;
સંસાર સાગર તરતારે, કાણું વાર ન લાજે.—૧
માયા મોહ નિદ્રામાં રે, ગાફલ શું ઘેરે;
પાંચ ચોર વસે પાસે રે, આતમ ધન ચોરે.—૨
અચેત શું ઝાંધે છેરે, જોને આંખ ઉઘાડી;
વેગે વાગુશી જાશે રે, કાયાની વાડી.—૩
ચેત ચિદાનંદ મળશે રે, ટળશે અધારું;
આ અવસર છે રૂડો રે, હોય કારણ તારું.—૪
મહા પુરુષના મારગરે, તે પગલું સહાજે;
પ્રીતમ પ્રેમ ધરીને રે, હરીના ગુણ ગાજે.—૫

ધોળ ૨.

જા સતગુરને સરણુ રે, સજી સંશય હરશે;
જીવ દશાને ટાળી રે, હરી સરખો કરશે.—૬

ઉત્ત દશા અનુભવની રે, છે સમજણ મોટી;
 મન કંચનને કસવા રે, ગુરુ જ્ઞાન કસોટી.—૨
 હોય હેમ લોહ કેરું રે, જેને પારસ પરશે;
 થાય મહા મુગતા ફળરે, જળ સ્વાતી વરશે. ૩
 છીપ રહે સાગરમાં રે, માંચ મોતી નિપજે;
 જ્ઞાન મનીકા પરશે રે, તેને રીતુ ઉપજે.—૪
 સંત સંગે નર સમજે રે, સૌ કુન્ધા જશે;
 પ્રીતમને પ્રાણીનું રે, સૌ કારજ થશે.—૫

ધોળ ૩.

કર હરિ સમજણ સાચું રે, કાચું તન તારું;
 મનથી મુકી દેજે રે, માયાનું લારું.—૧
 માયા છે મહા ઠગણી રે, ઠગ વિદ્યા કરશે;
 જ્ઞાન ધ્યાન ધન ધીરજ રે, હેલામાં હરશે.—૨
 માયા બંધન બહુ છે રે, તેને તું તજજે;
 મોહ ઉપજાવે સૌને, સુરનર મુનિ અજને.—૩
 અતિ અપાર બલ માયા રે, ઠાઠ્યા જન જાણે;
 જોગે જોવિંદ ગુણ ગાયા રે, તે ભય નવ આણે.—૪
 જાન પ્રતાપે ભવ જળ રે, ગઉપદની પેરે;
 જોગે અભય પદ માણે રે, આનંદની લેહરે.—૫
 સદા સરવદા સુખમારે, દુખમાં નવ રહે;
 પ્રીતમ સરવે પ્રભુનું રે, પરમારથ લેજે.—૬

ધોળ ૪.

જે પરમારથ પ્રીછે રે, તેને પાપ ન પેશે;
રૂપ અનુપમ હરિનું રે, સચરાચર દર્શે.—૧
સૌ સામગ્રી હરિની રે, હરિનો થઈ રહેજે;
હરિને અરપાણુ કરીને રે, ઉગરે તે લેજે.—૨
સાચે રાચે રસિયોરે, પરપંથ પર હરજે;
હેતારથ હરિજન શું રે, દુસીજનથી ડરજે.—૩
હું માફ હરદયારે, ટાળીને રમજે;
વિશ્વ આતમા વિષયુ રે, નિરખીને નમજે.—૪
અસત્ય આલપ ન કીજે રે, સત વચન ઉચરજે;
પ્રીતમ પ્રેમ નિરંતર રે, પ્રભુજી શું કરજે.—૫

૫૬ મીરાબાઈનું

પ્રેમની પ્રેમની પ્રેમની રે, મને લાગી કટારી પ્રેમની;—ટેક.
જળ જમુનામાં ભરવા ગયાતાં, હતી ગાગર માથે હેમની રે; મને.—૧
કાચે તે તાંતણે હરિજીયે બાંધી, જેમ જોયે તેમ તેમની રે; મને.—૨
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, શાંમળી સુરત શુભ એમની રે; મને.—૩

ગરબી.

નાથને નાથને નાથને રે, અમે ભજિયે નિરંજન નાથને;—ટેક.
જે બધાણેલ તે ક્યમ છોડે; બીજના બાંધેલ હાથને રે; અમે ભજિયે. ૧

મમતા મોહમાં જે ભુલ્ય ભટકે; શોષે તે કામના ના સાથને રે; અમે. ૨
 રાગ અવિદ્યાનો અમને ન આવે; પીધો છે જ્ઞાનના કવાથને રે; અમે. ૩
 ચૈતન્ય કલ્પતર તજી ક્યમ ભરિયે; જુઠ જુઠ બાવલે બાંધને રે; અમે. ૪
 સચ્ચિદાનંદ કહે પ્રમહવાણ ખીજી; અન્ય મ ગાદ્યે ગાથને રે; અમે.—૫

અરજુન ગીતા.

સરસ્વતિ હંદના ચાલ.

શ્રી ગુરૂ પ્રતાપે ગાદ્યે, કિરપાતે સાધુ જન,
 પરિવ્રજ મારે આતમા; મારું મન તે અરજુન;
 અરજુન શુણો ગીતા સાર, પાંડવ માનજો નિર્ધાર—૧
 અરજુને એમજ પુછિયું, સાંભળો વૈકુંઠ-રાય;
 એક સાર ગીતા કહો મને, નિજ ભક્તનો મહિમાય. અરજુન. ૨
 ત્યારે શ્રી હરિ એમ આચર્યા, અરજુન ધરજો મન;
 એ સાર ગીતા સાંભળે, અવતાર તેનો ધન્ય. અરજુન.—૩
 શૌદ્ધ લોક તે વશ મારે, પ્રહ્લાંડ કેસ ભાર;
 તે ધન્ય મારા દાસને, રાખે રૂઢ્ય મોઝાર. અરજુન.—૪
 જળ મધ્યે જે પદ્મ છે, તેને સ્પર્શ નહીં લમાર;
 તે ચિન્હ મારા ભક્તનાં, વળજે નહીં વિષય વિકાર. અરજુન. ૫

સ સારમાં સરખો રહે, મેં મન મારે પાસ;
 સ સારમાં લોપાય નહી, તે જાણુ મારો દાસ. અરજીન.—૬
 મુજ ભક્ત તે મુજને ભજે, હૈયે હોય હેત હમેશ;
 તો ભક્ત તેને જાણીય, જે કરે ન કોઈના દ્વેષ. અરજીન.—૭
 કરમાંહિ તુલસી કરણ તુલસી, કંઠ તુલસી-હાર;
 બહુ તિલક છાપાં શોભતાં, મુજ ભક્તનો શાણગાર. અરજીન. ૮
 મારા સાધુને જાણે નહીં, પાખંડ પુજે લોક;
 જે દંભ આંડખર કરે, તે જાણુ સર્વે શોક. અરજીન.—૯
 ઉત્તમ વરણ થઈ નહિ ભજે, ચંડાળ કહિયે તેહ;
 ચંડાળ થઈ મુજને ભજે, તે જાણુ મારો દેહ. અરજીન.—૧૦
 મુજ ભક્ત કરે કારણે, અવતાર લીધા દશ;
 હું નિરંજનને નિરાકૃતિ, મને ભક્તે કીધા વશ. અરજીન.—૧૧
 વળિ દેવ કરે કારણે, હું ગયો વસમે વન;
 રાવાણ મારી રાજ્ય આપ્યું, વીલીખણ રાજન. અરજીન.—૧૨
 દુર્વાસા રૂપિયે દુખિયો, મુજ આતમા અમરીખ;
 ભય ચક્ર મેલી છેદિયા, મેં ભલિ લગાડી રીખ. અરજીન.—૧૩
 બજિરાયને મેં આંધીયા, દેવાનિ કીધી સાર;
 પાતાળ આપ્યું રાયને, ત્યાં હું રહ્યો છડિહાર. અરજીન.—૧૪
 ગોકળ વિષે હું અવતર્યો, શિર પાંછ ધરતો માર;
 ખાતો હું માંખણ તરકરી, જગમાં ફરેવાયો ચાર. અરજીન. ૧૫
 માં જોડાયે બાધિયો, હું બેડી ઉભો હાય;
 હું દીન થયો તે દાસનો, ચૌદ ભુવનનો નાય. અરજીન.—૧૬

વળિ ઈંદ્ર બ્યારે કોપિયો, ત્યારે કોઈ ન આવ્યું આડ;
 ગોકુલ રાખ્યું રેલતું, ગોપી લજાવ્યાં લાડ. અરજીન—૧૭.
 સોળસે સ્ત્રિયોમાં હું રચ્યો, મારો કોઈ ન જાણે બેઠ;
 મારાં ભક્ત કેરે કારણે, મને કહે લંપટ વેદ. અરજીન.—૧૮
 વિરચિ વાછરૂ હરિ ગયો, તે કરી ગયોજ અધર્મ;
 હું નવાં નિપાવી લાવિયો, મારો કોઈ ન જાણે મર્મ. અરજીન ૧૯.
 મામાને હું મળવા ગયો, ત્યાં મળી કુલજ નાર;
 થોડાક અંદન કારણે, મેં આપ્યું રૂપ અપાર. અરજીન.—૨૦
 વળી પ્રથમ ગોળે પેસતાં, પરિચયે દિધી ગાજ;
 મેં મારીને વસ્તર લિધાં, સોહાવિયા ગોવાજ. અરજીન—૨૧.
 વળિ ત્યાંથી આગળ ચાલતાં, માલાણી લાવી હાર;
 મેં અર્થ સાધ્યો એહનો, આપ્યા પદારથ ચાર. અરજીન.—૨૨
 વળિ માર્ગમાં નાપિક મળ્યો, મેં આપ્યું દર્પણ હાથ;
 પુણી મનોરથ તે તણાં, મેં રાખ્યો મારે સાથ. અરજીન.—૨૩
 સંઅધિ જનને જોહણે, ચક્રાવર્તી તે અશ;
 મારા ભક્ત કેરે કારણે, મેં માર્યો મામે કંશ. અરજીન.—૨૪
 મેં સદા માન સંતોષિયો, કાગના કાસણ કાંજ;
 સંપતિ આપી તેહને, નવ નીધિ શુધાં રાજ. અરજીન.—૨૫
 એકવાર વીહર ઘેર જઈ, આરોગિ લાહ પાન;
 મેં લાહ પાણ્યાં દાસનાં, રાજના મોડ્યાં માન. અરજીન.—૨૬
 કોઈનું કાન મહારિયું, મેં સાર્યો તારો અંધ;
 હું એક સુવર્ણ અનિયો, મેં હાડ્યો વધિ રાજ. અરજીન.—૨૭

એકવાર વનમાં હું ગયો, ત્યાં વન હતું ઘનધોર;
 મેં ભાવ જ્ઞેયો ભીલડીના, ખોધાં એકાં ખોર. અરજીન.—૨૮
 અમે ઘણાં મળિ ગોવાળિયા, રમતા ગયા મહા વન;
 બહુ ભાવ જ્ઞેયો રૂપિ નારના, અમે જાણિ લીધાં અંન. અરજીન.
 પ્રહલાદ પિતૃયે પરભવ્યો, મેં થાંભ પુર્યો વાસ;
 તે કુળને વીઠારીયો, ઊગારી લીધો દાસ; અરજીન.—૩૦.
 વળિ ધ્રુવને દુઃખ પમાડિયો, ને કાઢ્યો વનવાસ;
 તે ખાજકે મને વશ્ય કર્યો, ધન્ય ધન્ય મારો દાસ. અરજીન ૩૧
 અંદ્રહાસ ને હરિઅંદ્ર રાજા, ભક્ત મારા તેહ;
 પડે વિપત પાગુ નહિ વીસરે, મારા મુગટના મળિ એહ.—૩૨
 જ્યારે સુગતવાને નાંખ્યો તાતે, તેલ ખજતી ઝાળ;
 મારા દાસને ઊગારીઓ, સંભારતાં તતકાળ. અરજીન.—૩૩:
 દ્રૌપદીનાં પટકળ કાઢ્યાં, હું પાસ નહિ તે કાળ;
 મારા દાસને વેળા પડી, ત્યારે તુર્ત કરિ સંભાળ. અરજીન.—૩૪
 પંચાળિને જ્યાં પરભવી, પાસે હતા પંચવીર;
 મારા દાસને મેં પુરિયાં, નવસે નવાણું ચીર. અરજીન.—૩૫
 એક કોળિયે કૌતક કિધું, ને લીધું મારું રૂપ;
 રાજાની કન્યા પરભવી, પરદલ કોપ્યો ભુપ. અરજીન.—૩૬
 મેં ત્યાં જઈને શુ કર્યું, મારું તેજ મુક્યું માંય;
 પરદલનો પરાજય કયો, મારું ખિર્દ પાળ્યું ત્યાંય. અરજીન, ૩૭
 અજામેળ તે મહા પાતકી, મામિકી ગુણિકા જેહ;
 જો મરણ કરતાં માહરૂં વૈકુંઠ પામી તેહ. અરજીન.—૩૮

રાજ રાજને આહે ગ્રહો, ત્યાં લીધું મારું નામ;
 ત્યાં એક કરતાં બેઉનાં, અરજીન સીધાં કામ. અરજીન—૩૯
 હું માને મારા ભક્તમાં, અંતર ન હોય લગાર;
 મુજ ભક્તને આજણે નહીં, તે બુલિ ભમે સંસાર. અરજીન ૪૦
 મારા ભક્ત સુખિ તો હું સુખિ, દુખિ તો દુખી હું જાણ;
 મારા ભક્તને કોઈ પરભવે, તો મને લાગે જાણ. અરજીન. ૪૧
 છે સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળમાં, જગ થળમાં મારો વાસ;
 શુણ્ઠ દ્રમુત તુજને કહું, હું થકી અદકી દાસ. અરજીન—૪૨
 હું જોગ જનને નહિ મળું, નહિ તપ તિરથ કે દાન;
 અરજીન મહિમા જાણજો, મારું ભક્તિથી છે જ્ઞાન; અરજીન ૪૩
 હું ભક્તને સંગે રેરું, મને ભક્તનો આધાર;
 અરજીન મહિમા જાણજો, કેહેતાં ન આવે પાર. અરજીન. ૪૪
 હરિ ભક્ત મહિમા શુણી અરજીન, પામ્યો હરખ અપાર;
 મુહિત થઈ અવની પડ્યો, નેત્ર વહે જાળધાર. અરજીન—૪૫
 આ જિતાને જે અનુભવે, જે ગાય નરમે નાર;
 અરજીન એવું જાણજો, તે પામે પદ નિર્ધાર. અરજીન.—૪૬
 એ ભક્ત મહિમા માહરો, કોણે કળ્યો નવજાય;
 જેનું ભાગ્ય હોય તે અનુભવે, ધનદાસ ગીતા ગાય. અરજીન. ૪૭

કીરતન શામદાસનુ.

કેનાડમે ચડી અસવારી, જાય ત્રવેણી અડી;
 વિભાણ દાએ ચોકી દરવાજો, વગર સલાટે ધડી;—૧

પ્રેમ પિયા કે સંગ, મેં ત્રકુટી મેહલપે ચડી; મુજે લગી સ્યામસે ન જડી;
 પ્રેમ પીયા કે સંગ મેં ત્રકુટી મેહલપે ચડી. ટેક.
 ઝરમર ઝરમર મેવલા વરશે, વરશ રહી આજડી;
 મેરૂ સીખરસે ઊતરી આ ગંગા, વીજલી હોકર ખડી. પ્રેમ.—૨
 વંકે નાહકી ખુલ ગઈ ખીહકી, જોત ખત્ત ઘર જડી;
 આઠેઈ પોહોર ઘડીઆલી વાજે, વાગ રહી આલડી. પ્રેમ.—૩
 મુન પરમહા મુન હુએ, એ મુન પરમડી;
 એ મડીમાં મારો અલખ ખિરાજે, જુઓને સુરતા ઘડી; પ્રેમ.—૪
 રતનાગરમાં રતન નિપજે, લવ સાગરમાં હે માણી;
 એ માણી મર જીવ્યો લાવે, પ્રેમ સાગરમાં પડી; પ્રેમ.—૫
 મળી જોતમાં જોત, જીઉં દુધમાં સાકર મળી;
 હીરા માણિક રતન પદારથ, અમુલખ વસ્તુ જડી; પ્રેમ.—૬
 કાયા નગરી કે દશ દરવાજે, મજબુત કરીને મડી;
 ચૈતન પુરખ મહિથી નીકળ ગયો, તો મુની પડી આ મડી; પ્રેમ.—૭
 શામદાસક સંધગુરૂ મિલ્યા, મુરતા તાહા ઘોડાઈ;
 સાધુ જનકો ભરમ મટાવે, ઘોખા મટાવે ઘડી; પ્રેમ.—૮

રેખતો હરદાસનો.

ખાલકને ખલક ખિચ, ધેઓ ખેલ લનાયા;
 હિંદુને મુસલમાન, ઘોનું રાહ ચલાયા.—૧

અલાહ કહે મુસલમાન, હિંદુ રામકું ગાયા;
 વાં કુરાંન વાં પુરાન, ઘોનુંકં ખાચ સુનાયા.—૨
 મુસલમાન મસિતાં, હિંદુ દેવલ બનાયા;
 વએ પુજા વએ નિમાજ, લલા ઘોનુંને આયા.—૩
 પ્રાદ્ધાણુ ઉને રૂકીર, ખુશી હોકે ખીલાયા.
 વએ ધરમ વએ ખએરાત, નાંમ ઠીક ઠેરાયા.—૪
 સાહેબ કે સભી લોક, ભુરા કીને બતાયા;
 કરતા હએ જએસા કામ, તએસા તિનેહી પાયા.—૫.
 સભનું મે સાહેબ એક, ધુળ કીસને લતાયા;
 હરદાસ એસા જનન, વાસું ધ્યાન લગાયા.—૬

રાજ હોરી હરીદાસની.

પ્રભુકરીએ ભક્તિ તમારી, ખુદ્દિ આપને સારી—૧ક.
 અજ્ઞાન પ્રાણી છેયે તમ તાણા, વિનતિ સુણુને મારી;
 હાય આલીને ભવસાગર ઉતારો, હું જઈ તમ પર વારી; ૧
 હમે છેયે ખાણક અજ્ઞાણી, છેયે ઘણા આભારી;
 તું રચના હું તારી વખાણું, તારી કદરો છે ભારી; પ્રભુ.—૨
 અરજ હમારી સુણુ તું દેવ, તું છો મૈત્રી ઉપકારી;
 એવી ભક્તિ કરાવને સ્વામી, જે હોય તમને પ્યારી; પ્રભુ.—૩
 એવી આશા પ્રભુ કે આપને, જે સરજું સખીરા તારી;
 કહે હરીદાસ હરી મનસ, જગત આપે મોરારી; પ્રભુ.—૪

દોહરો.

શાપ પાસ અંતરમાં, ને છે શ્રી અવિનાશ;
 બુદ્ધિ તેને અલ્યાસથી, જેનો જગામાંહે વાસ. — ૧
 શરિર મહિ તેને ખિન્નિયે, ને વિશ્વ પતિ છે નાથ;
 સમરાણુ તેનું કીન્નિયે, જેનું રચેલ સર્વે કાલ. — ૨
 ક્યાએ ખાલી જગ્યા નથી, સરવે વ્યાપક કામ;
 ને હરિજન પરમાર્થિ, તેનાં અંતરમાં છે સ્થાન. — ૩
 સરવે વ્યાપક નાથ છે, જેમ પવન પંખાની પાસ;
 સમરાણ કીને ભાવથી, તો પુરી કરશે આસ. — ૪
 સંતુ વ્યાપક એમ છે, જેમ ચંદન મહિ શ્વાસ;
 ધર્યાવિના ન પ્રગટે, એમ યોગ્યા હરિના દાસ. — ૫

ગરબી દુરગાદાસની.

લપટ હોએરે બેની; શું વાત કહું તમ આગળ એની. — ૧
 આપે વળ જલુનારે ગયાતાં; સાંભા મળેઆ મધના માતાં. — ૨
 મુજપર કકરાર નાંખી; મનમાં હે કોપી પણ રહી સાખી. — ૩
 આવી મારે છેલ્લે રે વળગો; માદ પરાણે કીધો અજગો. — ૪
 મંત્ર ભણી નેરે કાથે; અમને વસ કીધાં ગોવાળો. — ૫
 મધુરશ મુરલીરે વાધ; તણે મારો તન મન રહ્યા િધાધ. — ૬
 ગુમાનીડો આલ્યોરે વનમાં; હરિ વેણ સાલે મારા તનમાં. — ૭
 પોલાપર મનડોરે મોહ્યા; વાલે મારે પાછો કરી નવ જોયા. — ૮

હવે કેદી મળશું રે હરિને; હયડો મારો આવ્યા ભરીને.—૯
અખળા જોઈને રે ભાવ્યા; દુરગાદાશ પ્રભુ ઘેર આવ્યા,—૧૦

ગરબી નરભેરામની.

સખી શુરે થયું ત્રજનારનેરે, મયડા સાટે વેહેયેછે મોરારનેરે;

સખી શું રે ૧

જોપી પ્રેમ મનમાં થઈ નિસરીરે, એના શરીરની મુઘ બુઘ વિસરી રે;

સખી શું રે. ૨

એને કારજ લાગું વાટમારે, બહુનામી ખિરાજે મઈના માટમાં રે;

સખી શું રે. ૩

જોપી ત્રણ ભવજ નથી સારતીરે, હિઠે હિઠે શરિએ શરિએ પુકારતી રે;

સખી શું રે. ૪

નરભેરામના સ્વામીને જાળવોરે; મેં તો સંસારીઆ કીધો ઘાળવોરે;

સખી શું રે. ૫.

આધવજનો સંધેસો.

આધવજ એક વાત કહું, નિજ પ્રેમની, વાલે કીધો મધુરામાં જઈ વાસજો;

જગપણ તો સાચુ રે અમારે એહનું, પ્રેમ કરીને પ્રભુ રહેતા અમ

આધવજ. ૧

તપને સખી આધા શ્રી કૃષ્ણના, પાસે રહે તેને ન લાગે રંમ પાસજો;

કેમવળે એક મિરગની નાભિયે, છે પાસે પણ સુઝે જઈ ઘાસજો;

આધવજ. ૨

મગવા પેહેરી સાધન સાધિ જાઈ, વનમાં બોમ્બે સાથે કંઈ મુજ પાપજો
પવન ચડાવી કંઈ તલાખી મુવા, મહાયો અમારો નેહા રૂંધીઆ માંહેજો;

આધવણ. ૩

ખટ દરસન તો ખટપટ મહિ પડ્યા, ત્રિકમજી તમ પાસે અમ માયાએજો
ત્રજ જનમહિ તો રાત દીવસ રંજે રમે, આધા વસોછો કંઈ જગ્યાએજો;

આધવણ. ૪

યોગ લઈને આધા ક્યાં ભટકાએ; ચટકો લાગ્યો ને પડ્યાં છે કંઈ છેદજો;
પ્રજ્ઞા તો લુહ્યારે ચલિત જોઈને; સેખ સરખા પાર ન પામે વેદજો;

આધવણ. ૫

હરિયે પોતાનું ધામ અમને દખાડિયું, જ્યાં નહિં વાચો પાંચ તત્ત્વ
મુર ચંદ્રજો;

ઈન્દ્રના કોપ્યો જોરખાન કર ધર્યો, જોપિયોમાં કંઈ રાસ રમ્યા ગાવિંદજો;

આધવણ. ૬

વિશ્વાસ ન આવે રે અમને યોગ જો, છે તો ગુપ્ત પણ પ્રગટ કરી હું
આજજો.

અ મારો ઇંદ્રતો અમ હૃદય વસે, માયા સહિત કરે મર કરા મહારાજજો;

આધવણ. ૭

આધવણ આળ્યાને આનંદ વાધ્યો, તાપ સમાવી પોહાંચી મનની આસજો
વચન સુણીને આધવ હરખ્યા, કરજોડી કહે હરિ ચરણે રમુદાસ જો,

આધવણ. ૮

પ્રીતમદાસ.

કડકો.

છપાયા ૭૬૦

કડક કર સદગુરનો સંગ, રૂદ કમળમાં લાજે રંગ;
 અંતરમાં અજવાળુ થાય, માયા મનથી દુર પજાયે.
 સ્ત્રીગવાસના હોયે ભંગ, કડક કર સદગુરનો સંગ. ૧
 ખજખા ખરેખરી છે વાત, તે શ્રીમુખે કહી સાક્ષાત;
 જ્ઞાની ગુની જોગી જતી, ગુરુકૃપા વણ સિદ્ધિ નથી.
 જન્મ મરણની ઘડશે ઘાત, ખજખા ખરેખરી છે વાત. ૨
 ગંગા ગુરુની સેવા કરો, પરનિંદા પરધન પહરો;
 પ્રપંચ તે સંવાનો ડામ, સાચે રાચે સીતા રામ.
 એ શીખમણુ ચિતમાં ધરો, મગ્ગા ગુરુની સેવા કરો. ૩
 ઘઘા ઘણું કહે શુ થાય, ભવ તરવાનો એ હોય;
 સમજીને સંશય ઠાળવા, બાલ્યલ્યતર હરિ ભાળવા.
 જોતાં છવ કરા તે બાય, ઘઘા ઘણું કહે શુ થાય.
 નજા નિર્મળ તેની કરા, જોને હરિ રૂદયમાં વસ્યા;
 પોતાના અવગુણને હણે, મરના તે રૂદ્યે ન જાયે;
 સેવા સમ ન રહે કરા, નજા નિર્મળ તેની કરા. ૪
 મરના ચિત્તે થી જીવે, મામે મરણ તણો છે એ;

કાયા ઉપર તાકે કાળ, મોહ પારધીયે માંડી જાળ;
 તેમાં હરિ રાખે તો રહે, ચચ્યા ચિતમાં ચેતી લે. ૬
 છચ્છ છે માયા ગુણ મયી, બગવંતી પણ દીસે નહીં;
 દાનવ માનવ ને દેવતા, આધિન થઈ સોએ સેવતા;
 હરિજન આગે હારી રહી, છચ્છ છે માયા ગુણમયી. ૭
 જજ્જન વિરલા જાણે ભેદ, માયા પ્રપંચ વિધિ નિષેધ;
 તે માયાનુ તજવું માન, માયાપતિ ભજવા ભગવાન;
 અંતરમાં ઉપજે નિવેદ, જજ્જન વિરલા જાણે ભેદ. ૮
 ઝઝા ઝાંખી જેને જેહ, વણ વાદળ જ્યાં વરસે મેહ,
 વિના સરોવર અંધુજ સાર, વિના ભમર ઊડ ગુંજર,
 વિના અર્ધ અજવાણુ જેહ, ઝઝા ઝાંખી જેને તેહ. ૯
 નજા નામ નાવ છે સાર, જે બેસે તે ઉતરે પાર,
 કાળ કર્મ તહિ લાગે લેશ, છે આનંદી હરિના દેશ,
 તે પદને પામે નિરધાર, નજાં નામ નાવ છે સાર. ૧૦
 ટટા ટેક જનમનો ટળે, અંતરજામી ઘટમાં મળે,
 નાના મોટા હરીના ઘાટ, કાંઈ સુદમ ને કાંઈ વૈરાટ;
 હરિને ભજતાં હુંપદ ગળે, ટટા ટેક જનમનો ટળે. ૧૧
 ડડા ડેકાણુ છે ડીક, જ્યાં ન મળે ખીજની ખીક,
 નિર્ભય નારાયણનો વાસ, પ્રેમ ધરીને રાખે પાસ,
 સમગ્ર માની લેને શીખ, ડડા ડેકાણુ છે ડીક. ૧૨
 ઢડા ઢહપણુ મુકી દે, મદગુરને શરણુ ને રહે.

વચનતણે રાખી વિશ્વાસ, કુકલ્પનાનો કરશે નાશ;
 ઉપાધીથી અળગો રહે, હડા હપણ મુકી દે. ૧૩
 હઠા હોલ વગાડી કહ્યું, રૂડા પુરખને રૂદીએ રહ્યું,
 સમજ્યા તેણે લીધો સાર, ગાફલ નર તો ખાશે માર-
 નેતામાં નેખન તો ગયું, હઠા હોલ વગાડી કહ્યું. ૧૪
 રણા રણ ચોરાશીતાણું, તેનું બ્યાજ વધેછે ઘણું-
 દાણીઆણુંમાં ફુલી ગયો, દવાણુ કાઢોને રહ્યા;
 જમકિકર કરશે તાપણું, રણારણ ચોરાશીતાણું. ૧૫
 તત્તા તાર આપ તપાસ, ક્યાંથી આવ્યા ક્યાં તું જારા;
 ખેપ ફરીને ખોળી કાઢ, હરિદ્ હોય તો લાગે હાડ;
 ઝુરખવા મનમાં નહીં ત્રાસ, તત્તા તાર આપ તપાસ. ૧૬
 યથા ચિર તો રહેવું નથી, કોણ રક કોણ પૃથ્વી પતી;
 આજ કાલમાં જાવું સહી, કોટી ઉપામે રહેવું નહીં;
 ભાવ ધરી જન કમળપતિ, યથા ચિરતો રહેવું નથી. ૧૭
 દદા દેહ દેવળમાં દેવ, સેવક થઈને કરને સેવ,
 મેમ પુષ્પ ને ચંદન હાર, જ્ઞાન દિપક ઘટમાં અજવાળ;
 અંતરનો ત્રણે અહમેવ, દદા દેહ દેવળમાં દેવ. ૧૮
 ધદા ધરને ધારણ ધીર, વાચ કાછ વશ રાખે વીર;
 રાખતાણી અહને સમજીર, રાતૃદળમાં પાડે ભેજ;
 સંકુરે ખત્તર પેર શરીર, ધદા ધારણ ધરને ધીર. ૧૯
 નજા નિશાન મારુને ખીર, વીર પગ પાડે રીર.

કાચર નરનું નહીં ત્યાં કામ, સુરવિરનો સાચો સંક્રા
 છત્યા નિર્ગુણ જગમા નેય, નજા નિરાન મુરનું છે. ૨
 પપ્પા પુરાની જે ખીત, મેરૂ ચળે પાણુ ન ચળે ચિત,
 ધૂપની ઘેર અવિચળ રહે, રતુતિ નિંદા ને સુખ કુખ સહે;
 નારાયણને નિરખે નીત, પપ્પા પુરાની જે ખીત. ૨૧
 ફક્કા ફાગટ તે કોણુ ફેરે, સચેત થઈ હરી સમરાણુ ફેરે;
 જન્મ મરાણુમાં આવે નહીં, જેનું મન વસિયુ હરિ મહીં;
 જઠરા વાસ ન નિશ્ચે ફેરે, ફક્કા ફાગટ તે કોણુ ફેરે. ૨૨
 ખખખા ખોલે તેને જાણુ, મુકી દેને મનની તાણુ;
 હુ માટે રૂઢ્યેથી ટાળ, પરમારથમાં પિંડજ ગાળ;
 કયા દીનતા મનમાં આણુ, ખખખા ખોલે તેને જાણુ. ૨૩
 ભલ્લા ભજનથકી ભય ટળે, નિશ્ચય કાલે કરાળ ન ગળે;
 ભેખ ધરે જો સિદ્ધિ થાય, ભાંડ જુવેયા વૈકુંઠ જાય;
 જેવો ભાવ તેવા હરિ ફળે, ભલ્લા ભજનથકી ભય ટળે. ૨૪
 મમ્મા માયા મનની જાણુ, માટે તાડે ખેંચા તાણુ;
 સગળે સરખે આતમરામ, સાંધા વાંધા મનનું કામ;
 માટે મન હરિ ચરણે આણુ, મમા માયા મનની જાણુ. ૨૫
 જળજળ છવ-પાણુ જેહને, સંસાર શોક સદા તેહને;
 આતમ છુકે ન ઉપજે કદા, આરા તૃષ્ણા ખહુ આપદા;
 રેલ દરશિ દેખે રહેને, જળજળ છવ-પાણુ જેહને. ૨૬
 રેશ રામ ભજનમાં રહે, ખીજુ ખંકડુ મુકી દે;

વળતો શીઠ વદેછે વાત, નીર વલોવે ના આવે સવાહ;
 હરિનુ હોશ્ક હેતો ગ્રહે, રેરા રામ ભજનમાં રહે. ૨૭
 લલા લે તું આતમ-લાવ, ફરી ફરી નહિ આવે દાવ;
 છતી ખાદ્ય હારિશ નહીં, સમજીને શીખામાણ કહી;
 હવે ન ચુકીશ આવો દાવ, લલા લે તું આતમ લાવ. ૨૮
 વળા વેદ-વચન નિરધાર, જે પ્રીછે તે પામે પાર;
 જાંચ નીચનો અંતર નથી, સમજ્યા તે પામ્યા સદગતી:
 સંશય સૌ તજવો અહંકાર, વળા વેદ-વચન નિરધાર. ૨૯
 શરણ સાધન સર્વે થયું, જેનુ ચિત્ત હરિ ચરણે રહ્યું;
 હરતા ફરતાં હરિનુ ધ્યાન, તપ તીરથ તેને ખડું કાન;
 કોટિ વિધન ભય કુકૃત ગયું, શરણ સાધન સર્વે થયું. ૩૦
 ખજા ખાંડનાં ખીખાં ભરે, કાચલ કાગડો કુંજર કરે;
 ખીન મગર ખડુ જળમર ભાત, જેનુ ખીયું તેવી ભાત;
 મિસદી જોતાં તો મન કરે, ખજા ખાંડનાં ખીખાં ભરે ૩૧
 સરસા સગળે મુંઢર રયામ, હરી વિના નહિ ઠાલો કામ;
 અનેક રૂપે ઝોનાં નામ, આદિ અતે ઝોક્ષ રામ;
 જો સમજે તો પુરાણ કામ, સરસા સગળે મુંઢર રયામ. ૩૨
 હડા હરી ભાજો ભરપુર, દામ કર્મ તો રહેશ કુર;
 રવિને રજની નહિ કો કાળ, તેમ આતમ પુરાણ ભાળ;
 નિર્ભય નસણે નિરખો નુર, હડા હરી ભાજો ભરપુર. ૩૩
 જો ખજાર મગર મગા, હરિ ગુર મતો રીધી રાગ

અક્ષર અક્ષર આતમ યોધ, જે સમજે તો રજે વિરોધ;
 સંવત અઢાર બત્રીની સાલ, ચૈત્ર સુદી સાતમ સોમવાર. ૩૪
 સદેસર સાધુનું નામ, ઠાકોર કુંજખિહારી ધામ;
 પ્રીતમ પ્રેમે અક્ષર કહ્યા, હરિ ગુરુ સંતે કીધી દયા, ૩૫

નરસિંહ મેહુતો.

આત્મજ્ઞાન વીધે. રાગ પ્રભાતી પદ ૧.

જ્યાં લગી આતમાં તત્ત્વ ચીન્યો નહીં, ત્યાં લગી સાધના સર્વ જુડી;
 માનુષ્ય દેહ તારો એમ એજે ગયો, માવઠાની જેમ વૃષ્ટી વુડી. જ્યાં ૧
 શુ થયું સ્નાન સેવાને પુજાયકી, શુ થયું ઘેર રહી દાન દીધે.
 શુ થયું ધરી જટા ભસ્મ લેપન કરે, શુ થયું વાળ લોચન કીધે. જ્યાં. ૨
 શુ થયું તપને તીર્થ કીધાયકી, શુ થયું માળ ગ્રહી નામ લીધે;
 શુ થયું તીલકને તુલસી ધાર્યાયકી, શુ થયું ગંગજળ પાન પીધે. જ્યાં. ૩
 શુ થયું વેદ વ્યાકરણ વાણી વદે, શુ થયું રાગને રંગ જાણે;
 શુ થયું ખટ દરશન સેવાયકી, શુ થયું વરાણના ભેદ આણે જ્યાં ૪
 એછે પરપંચ સહુ પેટ ભરવાતાણા, આતમારામ પરીબ્રજ ન જાયો;
 ભણે નરસંધ્યો કે તત્ત્વ દરશન વીના, રત્ન ચીંતામાણી જેમ ખાયો જ્યાં. ૫

૫૬ ૨.

અલ્યા નામ પામ્યો પાણુ રામને નવ લહ્યા,
 વૈષ્ણવ પદકેરૂ ખીરૂક આલે,

ઘર વચે પુત્ર વિના જેવું પારાણુ,
 વર વીના જેહવી જાન માલે. અં ૧
 વ્યાધી વેદના વીશ્વની નાટજે,
 કાલો ગગનમાં મેઘ ગાને;
 હરીને જાણ્યા વીના હરીકેશ જન થયો,
 વાત પકવાનથી લુપ્ત ન ભાને. અં ૨
 તુ ઐમ જાણે જે હરિજન હું થયો,
 વિશ્વપદ ગાઈ થયો ભક્ત ભવમાં;
 કરણો તો કાગની હોડ કરે હંસની,
 હંસને તો હશી કાઢે ભવમાં. અં ૩
 પંડમાં પ્રભુ પાણુ પ્રગટ પેષે નહીં,
 ફાગટ પ્રહને દુર ભાજે;
 અગણિત પ્રહનુ ગણિત લેખુ કરે,
 દુષ્ટ ભાવે કરી માળ જાલે. અં ૪
 જે નિરાકારમાં જેહનુ મન ગાજે,
 ભિન્ન સંસારની શ્રાંતી ભાજે;
 દાસ નરસીયો તે તેને ચરણે નમે,
 સાત વિજ્ઞાનની જોત જાગે. અં ૫

પ્રીતમદાસ.

સાખિયો.

સદ્ગુરને ચરણે નમું, માગુ પ્રેમ પ્રસાદ
 દયા કરીને દીજિયે, હરિરસ અમૃત સ્વાદ.

વાણી શકે ન વરણવી, સદગુરુતાણું સ્વરૂપ;
બુદ્ધી બળ પહોંચે નહીં, ઉપમા સહિત અનુપ ૨
પરથમ પુરણુ પેમણું, વંકુ સદગુરુ ચાણી,
તાપ ટળે સંસારના, મટે જન્મને માર્ગ ૩

સ્તનાના મહિનાનો રાગ.

સાંભળ મુંઝ ચિતે કરી, હરીના ગુણુ જ્ઞાન;
મીત સહિત નિત તાથનું, રૂઢ્યે ધ્યાન. સાંભળ. ૧
ગુરુપદ પંકજ પુજતાં, ચાદ લોકે પુજાય;
શીવ વિરચિને શારદા, ગુરુના જશ જાય; સાંભળ ૨
અંતઃકરણ હોય ઉજળાં, જડ તિમર ટળિ જાય;
સરવે લાગે મુજવા, પદ-રજ મહિમાય. સાંભળ ૩
જપ તપ તીરથ જોગનું, રૂળ ને કહેવાય;
મીતમ સદગુરુ સેવતાં, તેતો સરવે થાય. સાંભળ ૪

સાખી.

સદગુરુની કરૂણા થકી, ઉપને નિરમળ જ્ઞાન;
મુંઝ ચેતન તુરિયા પદ, રહે નિરંતર ધ્યાન. ૧
કારતકે ચીત ચેત્યા નહીં, ઘડી લાખેણી જાય;
વળતી વિચારીશ છવડા, પછેથી પસ્તાય. સાંભળ ૧
જો જાણે તો બાંધને, પાણી પેહલી પાળ;
નીર ગયે નહિ નીપને, શીર તાકે છે કાળ. સાંભળ ૨

કાયા કુસુમ છે કારસુ, વેગે વાણશીરે જાય;
અમર થાય એમ આતમ, એવો કરજે ઉપાય સાંભળ ૩
કહે પ્રીતમ તું પ્રીછને, ઇચ્છને કલ્યાણ;
સંત સમાજમ કીજિયે, મુકી મનની રે તાણ સાંભળ ૪

સાખી.

મનના મપંચ મુકને, કરજે તત્ત્વ વીચાર;
રત્ન પદારથ જન્મ છે, ન આવે વારંવાર. ૨
માગશર માથા ઉપરે, મોટું મરણનું સાલ;
મારજ વહેછે ઉતાવળો, કાઈ આજને કાલ સાંભળ. ૧
અંતે કોઈ કોઈનું નહીં, રામનું લેને નામ;
એક પીડી ન વિસારિયે, મુખ સાગર ક્યામ સાંભળ ૨
જુહી બાલ જોઈને, મનમાં આવી જુલ;
રૂંડાં રંગે રંગિયામણાં, સિમાલનાં ફૂલ. સાંભળ ૩
મુત વિત મંદિર મુંદરી, મુખ મુપત વિચાર
કહે પ્રીતમ સદુ કારનું, દીસે છે દીન ચાર સાંભળ ૪

સાખી.

મોતી સઉ ઉઠક તાણાં, તેના હાર ન થાય;
મિથ્યા મન મોઠક કરે, તેણે જુખ ન જાય ૩
પોસ તે આગી પ્રીછને, જેને ગુરમય હાય;
પરમારથ મુકી દેવ છે, જલન કરશે ને કોય. સાંભળ ૧

આણુછતું આપું માનીને, દુઃખ પામે અપાર;
 શ્વાન સમાન આ છવ છે, વહે શકટનો ભાર. સાંભળ
 સામગ્રી સર્વે હરિતણી, ભોગવે સંસાર;
 મારું મારું તે કરી રહ્યા, તેણે ખાય છે માર. સાંભળ ૩
 તન મન નેણે સોપિયું, શ્રી હરીન રે હાથ;
 કહે પ્રીતમ તે પામિયા, વૈકુંઠના સાથ સાંભળ ૪

સાખી.

તજશે આપે આપદા, ભજશે પુરાણ બ્રહ્મ
 પલકે માંહિ પ્રલયજ થશે, કોટી જનમનાં કર્મ ૪
 માહ મહિને માયા તણે, મર્મ જાણે જેહ
 ભુલવાણીમાં ભુલે નહીં, તરે ભવજળ તેહ સાંભળ ૧
 બાહ્યગરનો બલાકો, ગ્રહે હાથ ભુજગ
 અઉદર જુટીને આગળે, વીષ વ્યાપે ન અંગ. સાંભળ ૨
 નામ અમૃત જનને પીયે, તેતો અમર થાય;
 જનમ મરણની આપદા, તેની તતક્ષણ જાય. સાંભળ ૩
 અજ ઉમથાપતિ અહિપતી, જપે નિશ દિન જેહ;
 અનંત કોટી ગહી આધર્યા, પ્રીછે પ્રીતમ તેહ. સાંભળ ૪

પરસ્ત્રીનો સંગ ન કરવા વીશે.

રકી સ્ત્રીના સંગ નવ કીલ્યે, નામ લેતાં નર નરકે જાય;
 ગ જગ જપ તપ બહુ આચરે, તોયે તેયિ મુક્તી નવ થાય; પારકી. ૧

મુંદરીના મુખથી શુભ ચાલુ લલુ, શુભી તે એકલ માણ હરતી;
 કંઈ જુગ કેરાં સુકીત જો હોય, તેરે તરિયા તરત દૂર કરતી. પારકી. ૨
 જ્ઞાનને દાનને માનને જ્ઞાનને, ધ્યાન સહિત એ પાવે કહિયે;
 કળવંત હોય તેનું કળ જાતુ રહે, કામની કેરે જો સંગ રહિયે. પારકી ૩
 દાસ જીવન કહે આશ છે તાહરી, મારી કહુ છું એ કર્મ કાણી;
 પનિતાના સંગથી રાખજો વેગજો, દીનબંધુ મને દીન જાણી; પારકી ૪

નિષ્કુળાનંદ.

વધરાગ વિશે પદ ૧.

જનની જીવે જોખીચંદની, પુત્રને મેર્યો વેરાજેલ;
 ઉપદેશ આપ્યો એણી પેરે લાગ્યો સંસારીડો આગળ જ. ૧
 ધન્ય ધન્ય માતારે ધ્રુવ તાણી, કહ્યાં કહણ વચનજ;
 રાજ સાજ સુખ પરહરી, વેગે ચાલીયા વનજ જ. ૨
 ઉડી નરકે રે ડાંટીયા, ખડુ ખોલાવ્યો ખાજંદજ;
 તેનેરે દખી ત્રાસ ઉપનો, લીધી ફકિરિ છોડ્યો ફંદજ; જ. ૩
 ભલેરે ત્યાગ ભરથરી તણે, તજ સોજસે નારજ;
 મંદીર ઝરૂખાં મેલી કરી, આસન કીધલાં ખહારજ; જ. ૪
 એ વેરાગવંતને જાઉં વારણે, ખીજ ગયારે અનકજ;
 ભલેરે ભુઠા અવતી ઉપરે, ગણતાં નાવે છેકજ; જ. ૫
 ક્યાં ગયું કળ રાવણુતાણું, મગરમુત સાઠ હજારજ;
 ન રહ્યું નાણું રે રાખનકનું, સર્વ સુપન વેપારજ; જ. ૬

છત્ર પતી ચાલી ગયા, રાજ મુકી રાજનછ;
 દેવ દાનવ મુનિ માનવી, સર્વે જાણેા મુપનછ; જ. ૭
 સમછ મુકે તો સાઈ ધણુ, જરૂર મુકાવશે જમછ,
 નિષ્કામાનંદ કહે નહિ મટે, સાચું કહું ખાઈ સમછ. જ. ૮

૫૬ ૨.

જંગલ વસાવ્યુ રે જોગિયે, તછ તનડાની આશછ;
 વાત ન ગમે આ વિશ્વની, આઠે પહોર ઉદાસછ. જ. ૧
 સેજ પલંગેરે પોઢતા, મંદીર ઝરૂખામાંયછ,
 તેને નહીં તૃણ સાથેરો, રહેતા તરૂતણ છાયછ; જ. ૨
 શાલ દુશાલા આઢતા, ઝીણા જરકરી જમાછ;
 તેણે રે રાખી કંથા ગોદડી, સહે શિરશીત ધામછ; જ. ૩
 ભાવતાં ભોજન જમતા, અનેક વીધીનાં અજછ;
 તે રે માગણુ લાગ્યા ટુકડા, ભીક્ષા ભવન ભવનછ; જ. ૪
 હાંછ કહેતાં હજારો ઉઠતા, ચાલતાં લશકર લાવછ;
 તે નર આદ્યા રે એકલા, નહીં પેજર પાવછ; જ. ૫
 રહેતો રાજ રસોઈ કહે, જમતા જાઓ જોગી રાજછ;
 ખીર નિપાતું ક્ષણુ એકમાં, તે તો ભીક્ષાને કાજછ; જ. ૬
 આહાર કારણુ ઉભો રહે, એકની કરી આશછ;
 તે જોગી નહીં ભોગી જાણુવો, અંતે થાય છે વિનાશછ જ. ૭
 રાજ સાજ મુખ પરહરી, જે જન લેશે રે જોગછ;
 તે ધન દારામાં નહિ ધરી, રાજ સમ જાણે ભોગછ જ. ૮

ધન્ય તે ત્યાગ વૈરાગને, તણ તનહાની અગણ;
કળરે તણને નિબુળ થયા, તેનું કળ અવિનાશણ. જ. ૬

૫૬ ૩.

હું ખલિહારી એ વૈરાગને, ઉપના જેને અગણ;
ચાહ લોકને ચતુરધા; ન ગમે સુખના સંગણ, હું ખલિ ૧
સુખ ન ઈછે સંસારનાં, સમજે સુખન સમાનણ;
વાત ગમે એક વૈરાગની, તન સુખ ત્યાગવા લાનણ; હું ખ. ૨
દુખીરે દુખિ આ દહને, રહે રાણ તે મનણ;
અનરનનુ આ ગાર છે, જાણી ન કરે જતનણ; હું ખ. ૩
રાત દિવસ રૂઢિયા વિષે, વરતે એમ વિચારણ;
આ હું રે કોણને જઈશ ક્યાં, કઈ તેના નિર્ધારણ; હું ખ. ૪
કઈ ઉપાય હવે એહનો, ડોળી દીશ દીશણ;
કાચરે ઉઝારે મને કાળથી, સોપુ તેને લારેશણ; હું ખ. ૫
રહે આતુરતા અંતરે, દુખી દહ અનિત્યણ;
સુખ ન માને આ સંસારમાં, ન કરે કોઈશું પ્રીતણ; હું ખ. ૬
એવી દશા આવ્યાવિના, ન કોય તન સુખ ત્યાગણ;
ઉપરનો લાગેરે લબ્ધમણી, વગાડાસરખો વૈરાગણ; હું ખ. ૭
હરિગુરુ દેવ દયા કરે, આપે એહ વિચારણ;
નિબુજાનંદ નિરાંક થઈ એકે તારે સંસારણ; હું ખ. ૮

ત્યાગ ન ટકે રે વૈરાગ વિના, કરિયે કોટી ઉપાયછ;
 અંતર જોડી ઇચ્છા રહે, તે કેમ કરિને તજાયછ. ત્યાગ. ૧
 વેષ લીધો વૈરાગના, દશ રહિ ગયો દુરછ;
 ઉપર વેષ આછો બન્યો, માંહિ મોહ ભરપુરછ. ત્યાગ. ૨
 કામ ક્રોધ લોભ મોહનું, જ્યાં લગિ મુગ ન જાયછ;
 સંગ પ્રસંગે પાંગરે, જોગ ભોગનો થાયછ. ત્યાગ. ૩
 જીભણ-રતે અવની વિષે, બિજ નવ દિશે બહારછ;
 ઘન વરસે વન પાંગરે, ઈંદ્રી વિષય આકારછ ત્યાગ. ૪
 અમક દુખીને લોહ ચળે, ઈંદ્રી વિષય સંજોગછ;
 આગભેરે અભાવછે, ભેરે ભોગવશે ભોગછ. ત્યાગ. ૫
 ઉપર તજેને અંતર ભજે, એમ નસરે અરથછ;
 વાણસ્યેરે વાણી શ્રમ થકી, અંતે કરશે અનરથછ; ત્યાગ. ૬
 અષ્ઠ થયો જોગ ભોગથી, જેમ બગડયું દુધછ;
 ગયું ધૂત માંહિ નાંખાણુ થકી, આપે થયું રે અશુદ્ધછ. ત્યાગ. ૭
 પળમાં જોગી રે ભોગી પળમાં, પળમાં મૂહિને ત્યાગછ;
 નિષ્કુજાનંદ એ નરનો, વાણુ સમજે વૈરાગછ; ત્યાગ. ૮

કવિ ભોજોભક્ત.

ધ્યાનખો ૧.

મુરખો રણી રણી કમાણેરે આપે મેલશે માટે પાણી;

ધાધધુતીને ધન બેળ કીધું, કોટિ ધ્વજ કહેવાણો;
 પુન્યને નામે પા જો ન વાળ્યો, અંબવચ્ચથી લુટાણોરે. મુ. ૧
 ભર્યા કોઠાર તારા ધર્યા રહેશે, નહિ આવે સાથે એક દાણો;
 મસાણની રાખમાં રોળાઈ ગયા કૈક, કોણ રંકને કોણ રાણોરે. મુ. ૨
 મંદિર મળિયાં મેલિ કરીને, નીચે જઈ ઠેરાણો;
 ભોળે ભગત કહે મુવા પુઠે છવ, ઘણો ઘણો પસ્તાણોરે. મુ. ૩

કલ્યાણુ હાસે.

રાગ પ્રભાતી પદ ૧.

સગપાણુ સાચું શાનું ભાઈ, શું માયાને વળગું રે;
 ગરજત ગરજે સહ મળ્યું છે, અતે રહેશે અળગું રે. સ. ૧
 ધનને કાજે તન પીલીને, ભુમિ બેળુ ભાગવું રે;
 ઘડી એક તો પ્યારી ભય છે, તારે તો છે મરવું રે. સ. ૨
 ઊંચા ઊંચા મેહેલ મનાવી, કુલ્યાં કુલ્યા કરવું રે;
 એ મંદિરમાં કોણ માલશે, તારે તો છે મરવું રે. સ. ૩
 બચકે બાંધ્યા વસ્ત્રને વાધા, ધણું ઘેરાયું ગરવું રે;
 પટોળાં તારાં કોણ પાળશે, તારે તો છે મરવું રે. સ. ૪
 ભજન કરી લે મન વૈરાગી, ફટ હઠ્યાના કુટારે;
 કહે કલ્યાણુ કહ્યું નામ માને, એમ દિવસ તને કલ્યાણે. સ. ૫

૫૬ ૨.

કદકિ કરમનો કરનારો તે, શરણુ તમારે આવ્યો રે;
 મહા જાળમાં બાંધી નાંખ્યો, હવે હરિ/છોડાવો. ક. ૧
 પાપ કરતાં પાણું ન જોયું, હરીનું નામ હું પુણ્યોરે;
 દુરિજનની સંગત મેં કીધી, દેવાળામાં કુણ્યોરે. ક. ૨
 અનાથ જતું રાંક બાપડા, તેમાં મેં કીધા વાસારે;
 લાખ ચોરાશી ફેરા ફરતાં, કરી મુક્તિની આશારે. ક. ૩
 સોનું રૂપ જંતર મંતર, તંતર મારે તું છું રે;
 આ દુનિયામાં નથિજ ગમતું, મળવા આતુર હું છુરે. ક. ૪
 નામ તણા મહિમા મોટો છે, કદ પાપી નર તાર્યોરે;
 એવું જાણીને દાસ કદયાણું, પ્રભુ પ્રેમે પાકાર્યોરે. ક. ૫

શાંતિદાસ.

કાનુડે કામણુ કીધલાં, આ જેની પેલે કાનુડે કામણુ કીધલાં. ટેક.
 કામનિયાંનાં કાળજાં ખેદવા, બાણજ માર્યાં સીધલાં. ઝાં ૧
 લવિંગ સોપારીને પાનનાં ખીડલાં, અમને કાંઈ એક દીધલાં. ઝાં ૨
 શુભ કર્યું ને વળી શુ વાલો કરશે, એવું જાણી અમે બીધલાં. ઝાં ૩
 શાંતિદાસના રવામી રસિક શીરોમણી, આજે અમીરસ પીધલા. ઝાં ૪

૫૬ ૨.

વારો જસોદા માવડી, કુંવરને વારો જસોદા માવડી; ટેક.
 પાછડાં છોડીને વાલો વનમાં પધારે, હાથે ગેડીને પગે પાવડી ક. ૧
 નિત્ય નિત્ય ઉઠી વાલો વનમાં સંધારે, ગોવિંદ ચરાવે ગાવડી. ક. ૨

મોળિયુ મરડીને ખાધે મારો વાલો, ખાંધણી એ કેઈપરે આવડી. કાં ૩
કોણુ જાણે થુ ખાઈને જનમીયા, કાંધે છે ભાતની પાવડી. કાં ૪
શાંતિદાસના સ્વામી રસિક શિરોમણી, શીખ સી દઈ મુકી આવડી કાં ૫

૫૬ ૩.

દીઠડો કાન કોડામણો, દોઢયે સખી દીઠડો કાન કોડામણો, દેક.
છેલછખીલોને છોગાવાજો, રૂડોને ખુખ રળિયામણો. કાં ૧
મહિ છેલવાની વાલો ખુદ્ધિ નિપાવે, શામળીયા સોહામણો. કાં ૨
શાંતિદાસના પ્રભુ રસિક સિરોમણી, પોતે થઈ ગયા વામણો. કાં ૩

૫૬ ૪.

જાને ગોવાલાણી જુડી, અહીંથી જાને ગોવાલાણી જુડી; દેક.
મહિ વેચવાને તું કાલે આવીતી, અંગળિયે પેરીને અંગુઠી; અં ૧
જુઠા બોલ તું શાને બોલે છે, મહિની મહુકી કયસે ફુટી; અં ૨
હસતાં આળ મહાવેરે બેઠી, માફ ગડીને કરૂં ફુટી; અં ૩
શાંતિદાસના પ્રભુ રસિક શિરોમણી, માલ તારામાં નથી મુઠી. અં ૪

૫૬ ૫.

જુઠડાને ક્યાં ઝાલુ, જુઓને દખી જુઠડાને ક્યાં ઝાલુ; દેક.
વચન મોહનનાં લાગે છે મીઠડાં, કેવુ બોલે છે કાલુ કાલુ. જુઠ ૧
એક વાર વાલોજી આરો આવે તો, ઘેરીને ઘરમાં ઘાલુ. જુઠ ૨
શાંતિદાસના પ્રભુ રસિક શિરોમણી, એથકી ખીતી હુ ચાલુ. જુઠ ૩

૫૬ ૬.

કોઈ કન્યા નહિ આપે, કુંવરને કોઈ કન્યા નહિ આપે; ટેક.
 સારાં ને લક્ષણ કુંવરજીવેરાં, નિત્ય ઉડીને સંતાપે; કું ૧
 રૂઝા તે વર શોધીને કહાડ્યો, રાધિકાજીને આપે; કું ૨
 શાંતિદાસના પ્રભુ રસિક શિરોમણી, કુંવારો રહેશે એને પાપે. કું ૩

૫૬ ૭.

જળ ભરવાને કેમ જાડી, જસોદામા જળ ભરવાને કેમ જાઉં; ટેક.
 પાંચે જતાં પાલો પાણી માગેછે, માગુસમાં કેમ પાડો; જળ ૧
 નાથજી નિલજ ધડને ખેડા, હુંય નિલજ થાડો; જળ ૨
 સોના રૂપાનો મારો માટ ઘડ્યો, ઉઢાણી રત્ન જાડો; જળ ૩
 આણિ તિરે ગંગા ને પેલી તિરે જમુના વચ્ચે સરસ્વતિ નાડો; જળ ૪
 શાંતિદાસના પ્રભુ રસિક શિરોમણી, હરખે હરી ગુણ ગાડો જળ ૫

૫૬ ૮.

મનમાં વ્યાકુળ હરિ આવતાં, જીને ખેતી મનમાં વ્યાકુળ હરિ આવતાં.
 પારણિયાં પરશાળે મુખ્યાં છે, બાળકે મુખ્યાં છે ધાવતાં; જીને ૧
 સાદ કરતાં સામા મળિયા, સ્વામી પેલાં બોજન પાવતાં; જીને ૨
 વલોણુ તાણતાં બાઝતા મોહન, માખાણુ ખાતાં વી તાવતાં જીને ૩
 શાંતિદાસ પ્રભુ રસિક શિરોમણી, હરખે હરી ગુણ ગાવતાં જીને ૪

૫૬૯.

મન માને ત્યાં જાઓછો છ, યમાર મન માને ત્યાં જાઓછો; ટેક.
 આવાં રૂઠાં બોજન મેલીને, કોદરાને શીઘ્ર રે ખાઓછો છ; તં ૧
 આવાં રૂઠાં તીરથ મેલીને, ખાઓચિયામાં શુ નહાઓછો છ; તં ૨
 નાના હતા ત્યારે ઢોરાં ચરાવતા, હમાણાં મોઢેરા થાઓછો છ. તં ૩
 શાંતિદાસ પ્રભુ રસિક શિરોમણી, અમને વાયદા વાઓછો છ. તં ૪

૫૬૧૦.

કાનુડો કાળજનિ કોર છે, બેની મારે કાનુડો કાળજનની કોર છે; ટેક.
 અઠપટી પાગને કેસરીઆ વાધે, માથે કળિયલ મોર છે; બેં ૧
 વંદાવનમાં વાલે વાંસળી વળડી, મોરલીના સ્વરે જોર છે. બેં ૨
 શાંતિદાસ પ્રભુ રસિક શિરોમણી, ગોપી સંગ પાધરો દાર છે બેં ૩

૫૬૧૧.

આવો મારે ઘરે માણુવા, કાનજી આવો મારે ઘરે માણુવા; ટેક.
 સરવથી સારૂ જોરસ મારૂ, હીરને તાંતણે તાણુવા; કાં ૧
 સૌ સૌને ઘર ધણે લાગ્યાં, પુરુષનાં વચન પ્રમાણુવા; કાં ૨
 કહેશે તેને ઉત્તર દઈશું, ઉતર ખીજેથી નથી આણુવા; કાં ૩
 પાતળિયાજી મારે ઘરે પધારો, નથી બેઠું કોઈ જાણુવા; કાં ૪
 શાંતિદાસ પ્રભુ રસિક શિરોમણી, મારે તારા ગુણુ વખાણુવા. કાં ૫

કવિ રાજ.

રાધિકાજી સ્વપ્નામાં પરાજ્યાં તે વિષે.

રામ ચરણ પદ ૧.

ઊગેલે વાણે રાખાની માડી જાગી,
 એના ચિતમાં ચઢકી લાગીરે, આશુરે કીધું; ટેક.
 કુંવરી મારે કુખના દરિયા આજ રેલ્યા, તે કુળના મારગ મેલ્યારે આં ૧
 કુંવરી તારા કીયા વેરીએ વેર સાધ્યાં, તે મીઠળ કોનાં ખાંધ્યારે, આં ૨
 કુંવરી તારે કેઈ નગરીમાં દાંત વહેયા, તે ચુડો કેના પહેર્યોરે, આં ૩
 કુંવરી તેંતો જીવડો લીધો મારો ઝાલી; વરમાળા કેની ધાલીરે; આં ૪
 કુંવરી તેંતો ઉપરણી કેની ઝોઢી, તારે કીયા વરની જોડીરે; આં ૫
 કુંવરી તારો માંડવડો ક્યાં રોપ્યો. તારા વરને કોણે પોંચ્યોરે; આં ૬
 કુંવરી ત્યાંતો કીયા ગુરુદેવ આવ્યા, તને કોણે વેદ ભણાવ્યારે; આં ૭
 કુંવરી તમને કોણે રંગ રમાડ્યા, તને કણસાર કોણે જમાડ્યારે; આં ૮
 કુંવરી તેં તો કુળમાં લગાડી ખામી, તેને મળ્યો રાજેનો સ્વામીરે. આં ૯

પદ ૨.

એટલે ત્યાંતો આવ્યાં રાધા વાત.

તું સાંભળ મારી માતરે, મેં મહુ સાડ કીધું; ટેક.
 માતરે મારી કુખના દરિયા નથી રેલ્યા, નથી કુળના મારગ મેલ્યારે મે.
 માતા મારી શીશ તમારાં નથી વહેયાં, પાનેતર પ્રભુનાં પેર્યારે; મેં ૨

માતરે નથી વેરીએ વેર સાંધ્યાં, મીઠળ મોહનનાં ખાંધારિ; મેં ૩
 માતા મારે મથુરા નગરમાં ફાંત વહેર્યો, મેં મુઝે અવિચળ પેર્યોરે; મેં ૪
 માતા મારે દગવડો લીધો નથી ઝાલી, વર માળ વિઠનની ઘાલીરે; મેં ૫
 માતા મેતો હર એ ઉપરાણી આઢી, મારે અખંડ વરનાં જોડીરે; મેં ૬
 માતા મારે માંડવડો વનમાં રોધ્યો, ઉમાયે વરને પોષ્યોરે; મેં ૭
 માતા ત્યાં તો તેત્રિસ કોડ દેવ આવ્યા, પ્રહાએ વેદ ભાણવ્યારે; મેં ૮
 માતા મારી કસ્ન—ચરણાત્રત મેં પીધાં, ત્યાં શીવે કન્વાદાન દીધારે મેં
 માતા મારી પ્રહાએ રંજ રમાડ્યાં, કંસાર ઉમાયે જમાડ્યારે; મેં ૧૦
 માતા મેતો શીવને ચડાવ્યા ફુલ ગજરા, વસુદેવ સરખા સસરારે; મેં ૧૧
 માતા મેતો શીવને ચડાવ્યાં ફુલ જસુ, દેવકીજી સરખાં સામુરે; મેં ૧૨
 માતા મેતો શીવને ચડાવીછે હજળી, મુલદ્રા સરખી તાણુદીરે; મેં ૧૩
 માતા મેતો શીવને ઘરાવેલ હાર, મને મળ્યા કસ્ન ભરથારે; મેં ૧૪
 માતા મારી કુળમાં લગાડી નથી ખામી, મને મળ્યો કાળેનાં સ્વામીરે; મેં.

૫૬ ૩.

એટલે વળતી માતા બાધ્યાંછે વાણી;
 તું સાંભળ પુત્રી શાણીરે, આ શુરે કીધુ;
 કુંવરી એતો કંઠ કહેવાયો કાળો, તે ત્યાં રોધ્યો ગોવંદીરે; આં ૧
 કુંવરી એતો કાનુડો કામાણુમારો, એ ક્ષીગમલ પુતારોરે; આં ૨
 કુંવરી એમાં ચાંદા મુરજની સાખ્યો, એને જસોદાજીએ રાખ્યોરે; આં ૩
 કુંવરી એતો ગાયો ચારીને પેટ ભરતો, પરનારી પાછળ ફરતોરે; આં ૪

કુંવરી તારે તાત આ વાત જો જાણે તો કહે પ્રાણજ્ઞ આણે રે; આ૦ ૫
કુંવરી તેતો નવ કરવાનાં કામ કીધાં, અમને દુઃખડાં બહુ લીધારે. આ૦ ૬

૫૬ ૪.

માતા મારી કર્મને એમ, નવ કહિયે;
એને ચરણે જઈને રહિયે, તુ સાંભળ મારી માડી; ટેક.
માતા એતો યાદ લખના છે વાસી, એને ચરણે કોટિક કાશીરે; તુ૦ ૧
માતા હવે પરાણ્યાં તે શક કેમ થાશે, જો સુરજ પશ્ચિમ જાશેરે. તુ૦ ૨
માતા તારે કરવું હોય તે કરજે, તારે મરવું હોય તો મરજેરે. તુ૦ ૩
માતા હું તો પુરાણ પદને પામી, મને મળ્યો રાજેનો સ્વામીરે. તુ૦ ૪

રઘુનાથ દાસ.

આધવજ્ઞના સંદેશા. ગરબી ૧.

આધવજ્ઞ આલ્યારે વેગે વ્રજમાં,
મથુરાંથી મોકલિયાછે એમજ્ઞે.
વાલાને વાલારે વ્રજ અહિરડાં,
ગોપિજનનો જોવા કારણ પ્રેમજ્ઞે. આ૦ ૧
ગોકુળની શોભારે મુંદર શી કહું.
નેહ આલ્યાં નંદજ્ઞને લવનજ્ઞે.
પુરુષોત્તમ જાણીને મળિયા પ્રેમજ્ઞે,
મોત કરીને કરાવિયાં જોજનજ્ઞે. આ૦ ૨
કુશળતા પુછીરે વાસુદેવની,

કુંવરનાં સંભારી સંગજાં કામજો.
 જસોદા રૂવેન સુખડાં સાંભરે,
 સઉકે કહે કેમ નાવ્યા સુદર સ્થામજો. ઝોાં ૩
 વાંસળીયોને વલોણાં વાઝે ઘણાં,
 ઘેર ઘેર ગાય જોકુળીયામાં ગીતજો.
 આ મંગળ કીધારે દશ દિશાતણાં,
 ત્રણ લોકમાં કરેછે પુન્ય નિત્ય જો. ઝોાં ૪
 આંગણીયે આવીરે સરવે જોપીયો,
 રથ કાંઈ છુટયો દીઠા નંદને દવારજો.
 અધરમી અકર ફરી આવ્યો હશે,
 એજ ઘોડાને એજ દીસે અધવારજો. ઝોાં ૫
 આપણ સ્વામીને એ તેડી ગયો,
 ત્યાં જઈ એણે મસવ્યાછે કંસજો.
 પ્રાણ લેધને પાછો કેમ આવ્યો હશે,
 માસીસો કરવાને લેશે માંસજો. ઝોાં ૬
 જમુનાંજીમાં નાહીને એટલે આવીયા,
 ભુવતીએ તો જાણ્યા શ્રીભગવાનજો.
 રઘુનાથના સ્વામીના સેવકે આગળ્યા,
 અરસપરસ ત્યાં દીધાં ઝાઝાં માનજો. ઝોાં ૭

અરજી ૨.

આધવજી અમ સાથે રસિયો રસણો,
 રીસાયા કેમ કહોને કીસની વાત જો.
 આંટીને ધુટી તો અમે નવ જાણીએ.

મોહનજીના મનમાં મોટી ઘાતબે. આ૦ ૧
 લક્ષણ સૌ જાણ્યારે લોભી લાલનાં,
 ગુણવંત છે પણ ગાયોના ગોવાળજે;
 આહીરડો શુ જાણે રસની રીતમાં,
 કાનુડો કાંઈ કુડાં ચડાવે આજનો. આ૦ ૨
 જીવન સંગે રમવા જોખન જાળવ્યાં,
 બાળાપણમાં ખાતે કરતાં ખેલજો.
 મનડાની પાતારે સહી મનમાં રહી,
 મેલી ગયા કાંઈ દુખડાંકેરી હેલજો. આ૦ ૩
 પચને અમને વાઘ્યારે એ વીડલે,
 જાતાં જાતાં જુઠા દીધા કોલજો.
 છોકરડા સરખેરે અમને છેતર્યાં,
 તજી ગયા એ તશ્કરનો શો તોલજો. આ૦ ૪
 મહીયરીયે જાગીં તો મુજને ખીજવે,
 સાસરીયામાં સાસુનો સંતાપજો.
 નહાની નાગુદલરે બાળે બોલડે,
 પુરાણ લાજ્યાં પાડોશાણનાં પાપજો. આ૦ ૫
 દુખડાંની વેળાએ મુખડાં સાંભરે,
 અંત સમે તો કોય ન આવે કામજો.
 સગપણ તો સૌનુરે પીતજી પીતડી,
 વાલપણમાં વેર કરી ને શ્યામજો. આ૦ ૬
 દયા નવ આવીરે દીલથી ઉતર્યા,
 દાસીના તો દાષ ન જાણ્યો કાંયજો.
 પરમેશ્વર જાણીને ખીતે પુનતાં,

હરીજને અમે હાથે કરતાં ધ્યજ્ઞે. આ૦ ૭
 ભાણકારા વાગેછે ભોજન પીરસતાં,
 જમાણ કરીને જ્ઞેધ્યે હરીની વાટજે;
 સામુજ્ય પુછેરે વહુઅર સાંભજો,
 આનંદ કરતાં આવડો શો ઉચાટજે. આ૦ ૮
 અવગુણને ગુણ શારે અખળા રાંકના,
 વાંક ઘણો પાણ વિનતા સંગ શુ વેરજે.
 રઘુનાથના સ્વામીને કહેજે એટલુ,
 ઘણી થઈ હવે પ્રભુ પધારો ઘેરજે. આ૦ ૯

ગરબી ૩.

આધવજ માધવરે મેલી કેમ ગયા,
 કહોને વીરા શોછે અમારો વાંકજે.
 નમેરા ચયારે નંદના લાલજ,
 રાણવગડમાં રોતાં મુક્યાં રાંકજે. આ૦ ૧
 ધીરજની વાતોરે ધરથી સાંભજો,
 પહેલી પ્રીતે હર્યા અમારા પ્રાણજે;
 કાળજડાં છેધારે ભીતર ભેદીયાં,
 મરમ કરીને માર્યાં મોહનાં બાણજે. આ૦ ૨
 અધાને પીધારે ખરચ્યાં વાવર્યાં,
 એને અમારે આણવેચી મીરાતજે;
 લજ્જા તો લોપીરે દુરિજન લોકની,
 મોહન માઠે તજ્યાં કુટખમે જાતજે. આ૦ ૩
 વલોહુ વલોવતી હું તો ત્યાં જઈ,

કહેતી હુતો જગો જસોદા માતજે;
 મહીડીને મશે મળતી મહારાજને,
 તેને મસે કરતી વળી હુ વાતજે. આં ૪
 પરભાતે પાણીરે જમુના હુ જતી,
 શેરડીયામાં સામા મળતા શ્યામજે;
 અલખેલો કરતોરે અમશુ અતી ધાણા,
 જુડા ઝગડા જેતુ ખાધુ ગામજે. આં ૫
 ઉઘાડો રમતોરે મારે આંગણે,
 છોકરાડામાં માગી પીતો ધણજે.
 માખાણને મશેરે મચકે નાચતો,
 અલખેલાની મોઢી અમને આશજે આં ૬
 મેળાવો કરતોરે ઝાઝાં માંકડાં,
 સુના ધરમાં જઈને કરતો સાનજે;
 ખાળકડાં ખીજાંએ અવસાર આવતાં,
 દહી ગોરસડાં પાતો મહને કાનજે. આં ૭
 માભારે ચડતોરે માંખાણ ચોરવા,
 થાળ લઈને કરતો રસની રેલજે;
 લાખણી લીલારે એવી લાલની,
 ખાંત કરીને કરતાં નવલા ખેલજે. આં ૮
 વીસ્તારી વાતોરે કીલે જટલી,
 સાંભરતામાં થાય ઘણા સંતાપજે.
 એ રઘુનાથના સ્વામીને સરવે સાંભરે,
 તમે તમારે જુવે વીર પી આપજો. આં ૯

